

Un dos fotogramas da película que Alberte Pagán rodou en Cimbabue en 2007 tras coñecer a protagonista, Tanyaradzwa, na imaxe

FILME Alberte Pagán estrea hoxe no Cineclub Compostela o seu documental experimental 'Tanyaradzwa' que lle propón ao espectador unha reflexión sobre a súa mirada prexuzosa

O ollar 'antiantropológico'

A película, que foi rodada en Cimbabue e dura case seis horas, proxectarase en dúas pantallas simultáneas

V. Oliveira · Santiago

Unha película de case seis horas con dúas proxeccións simultáneas. *Tanyaradzwa* é o título desta proposta de documental experimental que o realizador carballiñés Alberte Pagán estrea hoxe no Cineclub Compostela (Centro Social O Pichel) nunha sesión especial que comezará ás 20.30 horas.

"A película é en realidade antiantropológica porque intenta desvelar as falsas ideas e os prexuzos do que é "África", explica Pagán, que rodou a cinta en Cimbabue en 2007. Alí coñeceu a Tanyaradzwa, a muller que se "autorretrata" ao narrarlle á cá-

mara a súa vida, opinión e circunstancias. Un discurso visual que Pagán divide en dúas partes: *Escenas da vida rural* e *Escenas da vida urbana*, que se proxectan simultaneamente en dúas pantallas. "Ao principio, decidín facer unha montaxe moi coidada e cronolóxica pero despois decidín atacarme a min mesmo e romper o meu traballo en dúas pantallas, de xeito que a evolución temporal se perde. Gustoume loitar contra a orde racional da primeira montaxe e evolucionar cara á orde xurdida do caos", explica.

Coa intención de romper coa orde habitual da narración, o realizador optou por incrustala en longas tomas fixas que se manteñen mesmo cando a voz da narradora xa non se escoita. "Gran parte do cine experimental fuxía da narración coma do demo. Eu reivindico a validez das imaxes por si mesmas", indica o director que emprega a proxección simultánea para contraponer a vida

O PERFIL

Á procura da reflexión visual

Alberte Pagán (O Carballiño, 1965), que estará presente na proxección para participar nun debate co público, dirixiu curtas como *Como foi o conto* (2004), *Os Waslala* (2005), ou *Pó de estrelas* (2007) así como longametraxes sobre a emigración galega a Bos Aires como *Bs. As.* (2006). Pagán estudou en profundidade a obra de Andy Warhol que plasmou nun libro e tamén é autor de *A voz do trevón. Unha aproximación a Finnegans Wake*, un ensaio sobre a derradeira novela de James Joyce. En todos os seus traballos, Pagán opta polo cinema experimental, á procura da reflexión visual do espectador.

rural nunha aldea de Cimbabue ao mundo urbano de Harare, capital do país africano, contextos do devir vital da protagonista.

Porén, segundo o realizador, a cinta non intenta ser unha sorte de retrato da súa protagonista senón no público, que tamén se "autorretrata" coas súas reaccións ante o que ven na pantalla. "Por iso digo que é unha película antiantropológica porque Tanyaradzwa non é o obxecto da filmación senón que converte o público en obxecto da súa mirada. De feito, o filme remata cun plano detalle do seu ollo que cando se pecha, remata a película. De ningún xeito intenta satisfacer o noso voyeurismo", asegura Pagán.

"Un dos comentarios que se adoitara facer sobre o meu cine é que non trata sobre Galicia. Porén, nesta película, as primeiras declaracións de Tanyaradzwa son sobre como se está a perder o seu propio idioma que está sendo substituído polo inglés.

Iso é tamén aplicable ao noso país como boa proba do colonialismo que sufrimos", indica.

"Warhol nótase no vitalismo e nos planos longos sen voz"

A influencia de Andy Warhol —un dos referentes para o realizador galego— constátase, segundo indica, "na duración dos planos, no vitalismo e a non xerarquización: aquilo de que todo na natureza é válido. En moitas ocasións inclúe primeiros planos sen voz de Tanyaradzwa durante varios minutos: neste caso, lembran ós retratos de Warhol e aos seus screen test".

A independencia e a experimentación marcan a produción cinematográfica de Alberte Pagán. "É certo iso de que non hai nada novo baixo o sol. A nivel formal e de contidos está todo dito. Pero a experimentación, como a descoñecemos, parece que nos achega algo diferente ao que sempre vemos", conclúe. ●